

COMMENTAAR OP DE REACTIE OM OVER VERVOLGING VOOR NALATIGHEID BIJ CRASH MH17.

(Theo de Roos)

Wanneer kan het OM tot vervolging overgaan?

- Bij verdenking van een strafbaar feit
- Als er een verdachte bekend is
- Als de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft, dat wil zeggen: bevoegd is de zaak te behandelen

Het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) bevat duidelijke indicaties dat ernstige strafbare feiten zijn begaan (doodslag) en het onderzoek van het OM brengt ook mogelijke daders (verdachten) in beeld.

In de reactie van het OM wordt gepoogd uit te leggen dat er nu geen aanknopingspunt is voor onderzoek naar Nederlandse verdachten of verdachten die zich op Nederlands grondgebied bevinden. Dat heeft vooral te maken met de kwestie van de rechtsmacht (bevoegdheid van de Nederlandse rechter). Hierbij moet worden opgemerkt dat dit anders kan worden – maar dat staat niet in de OM-reactie - zodra zich een verdachte op Nederlands grondgebied bevindt (dat een Nederlander die zich al of niet in het buitenland bevindt verdachte is beschouwen wij als theoretisch).

Aandacht verdient in dit verband dat een Europees arrestatiebevel kan worden uitgevaardigd, op grond waarvan alle EU-staten verplicht zijn een verdachte aan te houden en over te leveren naar Nederland wanneer die op het grondgebied van de betreffende lidstaat wordt aangetroffen.

Conclusie: de juridische stand van zaken ligt iets genuanceerder dan de OM-reactie laat uitkomen.

Maar op de overige punten klopt de reactie:

- Malaysia Airlines is civielrechtelijk aansprakelijk, maar strafrechtelijke vervolging (in theorie mogelijk) biedt nauwelijks perspectief. Bewijs “beyond a reasonable doubt” zit er naar alle waarschijnlijkheid niet in.
- Staten (o.a. Oekraïne) zijn strafrechtelijk immuun: kunnen anders gezegd niet worden vervolgd.